

Botrány Csehországban

I.

Sherlock Holmes számára ő volt a NŐ, csupa nagybetűvel, szinte soha nem emlegette más néven. Holmes szemében messze felülmúlta és uralta nemének összes többi tagját. Nem mintha szerelmes lett volna Irene Adlerbe, nem. Az érzelmek általában, a szerelem pedig különösképp, teljesen idegenek voltak hűvös és precíz, ám csodálatra méltóan kiegyensúlyozott természetétől. Meggyőződésem, hogy ő volt a világon a legtökéletesebb okfejtő és megfigyelő gépezet, ám a szerelmes férfi szerepét nem őrá szabták. A gyengéd érzelmekről soha nem beszélt másként, csak gúnyos mosollyal, számára csupán arra voltak jók, hogy segítségükkel lerántsa a leplet az emberek indítékairól és cselekedeteiről. Egy képzett és gyakorlott oknyomozó nem engedheti, hogy efféle zavaró tényezők felkavarják érzékeny és kiegyensúlyozott lényét, ezzel mintegy kétségbe vonná minden eddigi szellemi erőfeszítését. Egy hevesebb érzelem a Holmeshoz hasonló emberek számára olyan lenne, mint homokszemcse egy érzékeny műszerben, vagy repedés a nagyító üvegén. Mégis létezett számára egyetlen asszony: a néhai, kétes emlékű Irene Adler.

Az utóbbi időben ritkán találkoztam Holmessel. Nősülésem után útjaink elváltak egymástól. Tökéletes boldogságom, s azok az örömteli otthoni gondok, melyekkel először szembesül az ember, ha végre a maga ura lesz, minden figyelmemet elvonták, míg az érzékeny és bohém ter-

mészetű Holmes, aki a társasági élet minden formáját megvetette, Baker Street-i szállásunkon maradt, régi könyveibe temetkezett, és hol a kokain okozta kábulatot választotta, hol pedig szenvedélyes lelkének minden energiájával belevetette magát a munkába. Továbbra is, akárcsak eddig, a bűncselekmények tanulmányozásának szentelte ideje java részét, és hihetetlen tehetségét és elképesztő megfigyelőképességét annak szolgálatába állította, hogy a nyomokat követve tisztázza mindazon rejtélyes bűneseteket, melyek megoldásáról a rendőrség már lemondott. Olykor-olykor azért eljutott hozzám néhány kósza hír felőle: hallottam, hogy Odesszába hívták a Trepov-gyilkosság ügyében, vagy hogy Trincomalee-ben kibogozta az Atkinson fivérek különös tragédiáját, végül, hogy milyen sikeresen és diplomatikusan teljesítette a holland királyi család megbízását. Ezekről az esetekről is csak a napilapokból értesültem, akár a többi olvasó, s ennél többet nemigen tudtam egykori barátomról és társamról.

1888. március 20-ának éjjelén, amikor egy beteglátogatás után (mivel időközben visszatértem polgári hivatásom gyakorlásához) hazafelé tartottam, utam a Baker Streeten vezetett keresztül. Ahogy a jól ismert ajtó előtt elhaladtam, melyről mindig az udvarlásom és a *Bíborvörös dolgozószoba* sötét eseményei jutnak eszembe, hirtelen heves vágy fogott el, hogy újra lássam Holmest, és megtudjam, mi foglalkoztatja éppen bámulatra méltó képességeit. Szobái fényárban úsztak, és ahogy felnéztem, megpillantottam magas, szikár alakját, amint kétszer is elhaladt az ablak előtt. Lehajtott fejjel és háta mögött összekulcsolt kézzel, szapora léptekkel rótt a szobát. Számomra, aki minden szokását és hangulatváltozását ismertem, ez a viselkedés csak egyet jelenthetett: Holmes ismét egy ügyön dolgozott. Lerázta magáról a kábítószeres bódulatot, és

élénk szellemét új probléma foglalkoztatta. Megrántottam a csengőt, és bevezettek a szobába, amely egykor az enyém is volt.

Nem fogadott éppen kitörő örömmel. Ez nem is volt sajátja, de azért, gondolom, örült nekem. Szólni ugyan nem szólt semmit, de egy barátságos pillantás kíséretében egy karosszékre mutatott, hogy foglaljak helyet, majd felém nyújtotta a szivardobozát, és a sarokban álló bárszekrény és szódásszifon felé intett. Azután megállt, háttal a tűznek, és engem kezdett fürkészni.

– Jót tesz önnek a házaselet – jegyezte meg. – Úgy tűnik, Watson, hogy ön hét és fél fontot hízott, mióta nem találkoztunk.

– Csak hetet – feleltem.

– Én egy kicsivel többet tippeltem. Igazán csak alig többet, Watson. És ismét praktizál, ha jól sejtem. Nem is említette, hogy újfent igába szándékozik hajtani a fejét.

– Honnan tudja?

– Nos, pusztá következtetés. És azt vajon honnan tudom, hogy ön nemrégiben igencsak elázott, valamint hogy egy kétbalkezes és nemtörődöm cselédlányt tart?

– Kedves Holmesom, ez márt túl sok nekem. Néhány évszázaddal ezelőtt nyilvánvalóan megégették volna boszorkányság vádjával. Valóban vidéken voltam csütörtökön, és szörnyen csatakosan értem haza, de mivel azóta természetesen már átöltöztem, elképzelésem sincs, vajon hogyan találta ki. Ami pedig Mary Jane-t illeti, teljesen reménytelen eset, a feleségem már fel is mondott neki, de ismét csak nem értem, miből jött rá.

Halkan felnevetett, és összedörzsölte hosszú, vékony ujjait.

– Tökéletesen egyszerű – mondta. – Észrevettem, hogy az ön bal cipőjének belső oldalán, éppen ott, ahol a tűz fé-

nye megvilágítja, hat, szinte párhuzamos karcolás fut végig. A sérülést kizárólag olyasvalaki okozhatta, aki figyelmetlenül kefélt körbe a cipő talpát, hogy a rászáradt sarrat eltávolítsa róla. Látja, ebből gondoltam, hogy ön rossz időben házon kívül tartózkodott, továbbá, hogy a londoni cselédek közül sikerült szert tennie a lábbelik egyik legádázabb ellenségére. Hivatásának gyakorlásával kapcsolatban pedig, ha besétál a szobámba egy úriember, akit enyhe jodoforszag leng körül, jobb mutatójja ezüstnitráttól foltos, és cilindere jobb oldalt, a sztetoszkóp helyén, kidudorodik, akkor igazán ostobának kellene lennem ahhoz, hogy azonnal ki ne találjam, hogy az illető az orvosi szakma aktív művelője.

Kénytelen voltam felnevetni annak hallatán, hogy Holmes milyen játszi könnyedséggel vezette végig gondolatmenetét.

– Mihelyt ön előadja következtetésének indoklását – jegyeztem meg –, az adott magyarázat olyan nevetségesen egyértelművé válik, hogy én magam is könnyűszerrel rájöhettem volna, mégis minden egyes újabb kijelentésekor ismét összezavarodom, mígnem ön ki nem fejtí azt. Pedig meggyőződésem, hogy épp olyan jó szemem van, mint önnek.

– Tökéletesen igaza van – felelte cigarettára gyújtva, és az egyik karosszékre telepedve. – Csakhogy ön nem elég figyelmes. A különbség nyilvánvaló. Példának okáért minden biztonnal gyakran látta a hallból ebbe a szobába vezető lépcsőt.

– Hogyne.

– Mégis milyen gyakran?

– Hát, néhány száz alkalommal biztosan.

– Ez esetben: hány lépcsőfokból áll?

– Hány lépcsőfokból? Fogalmam sincs.

– Na látja! Nem elég figyelmes. Pedig látta. Ez itt a lényeg. Én például tudom, hogy tizenhét lépcsőfok van, mivel én nemcsak látom, hanem meg is figyelem a dolgokat. Egyébként, mivel önt érdeklik az apróbb problémás ügyek, és néhány jelentéktelen esetemet kitűnően megörökítette az utókor számára, lehet, hogy kíváncsi lesz erre.

Átnyújtott egy vastag, rózsaszínű levélpapírt, amely eddig nyitva feküdt az asztalon.

– A legutóbbi postával jött – mondta. – Olvassa föl, kérem.

Az üzeneten nem volt sem keltezés, sem aláírás vagy címzés.

„Ma este háromnegyed nyolckor fölkeresi Önt egy úr – hangzott a levél –, és a tanácsát kéri egy rendkívül fontos ügyben. Az egyik európai királyi családnak nemrégén tett szolgálatai bizonyították, hogy Önt fenntartás nélkül meg lehet bízni olyan ügyekkel, melyek jelentőségét nem hangsúlyozhatjuk eléggé. Megerősítést az Ön megbízhatóságáról és diszkréciójáról mindenfelől kaptunk. Legyen hát a szobájában a megjelölt időpontban, és kérem, ne vegye zokon, ha látogatója álarcot visel.”

– Ez valóban rejtélyes – jegyeztem meg. – Mit gondol, mit jelenthet?

– Egyelőre még nincsenek adataink. Óriási baklövést követnénk el, ha a megfelelő információk hiányában kezdenénk el elméleteket gyártani. Ez esetben az ember gondolkodás nélkül úgy csoportosítja és magyarázza a tényeket, hogy azok alátámasszák az elméletet, ahelyett, hogy fordítva járna el. De nézze csak meg az üzenetet. Mi a véleménye róla?

Figyelmesen szemügyre vettem az irományt és a levélpapírt is.

– A levél írója föltehetően jómódú ember – szóltam, igyekeztvén utánozni Holmes munkamódszerét. – Ennek a papírnak csomagja legalább fél koronába kerül. Különösen erős és vastag.

– Különös, ez a megfelelő kifejezés – felelte Holmes. – Nem is angol gyártmány. Tartsa csak a fény felé, kérem.

Megtettem, és a papír szövetében egyszerre kirajzolódott egy nagy „E” és egy kis „g” betű egymás mellett, továbbá egy nagy „P” valamint egy nagy „G”, s mellette egy kis „t”.

– Mi a véleménye erről? – kérdezte Holmes.

– Biztosan a gyártó neve, illetve a monogramja.

– A legkevésbé sem. A „Gt” a „Gesellschaft” szóból származik, amely németül vállalatot jelent. Olyan bevett rövidítés ez, mint az angol „Co.”. A „P” természetesen a „Papier”-t jelöli. Most pedig lássuk az „Eg”-t. Vegyük csak elő az európai földrajzi lexikont!

Leemelt egy hatalmas, barna kötetet a könyvespolcra.

– Eglow, Eglonitz, meg is van: Egria. Ez a hely egy német ajkú országban fekszik, nevezetesen Csehországban, nem messze Carlsbadtól. „Itt halt meg Wallenstein; Egria ezenkívül számos üveg- és papírgyáráról nevezetes.” Haha, drága barátom, mire következtet mindebből?

Szemei ragyogtak, és egy hatalmas, győzedelmes, kék füstfelhő gomolygott elő a szájából.

– A papírt Csehországban gyártották – jegyeztem meg.

– Pontosan. A levél írója pedig német. Felfigyelt a különös mondatszerkesztésre: „Megerősítést az ön megbízhatóságáról és diszkréciójáról mindenfelől kaptunk.”? Egy francia vagy egy orosz soha nem írt volna le ilyet. Kizárólag a németek bánnak ennyire mostohán az igéikkel. Már

csak azt kell kiderítenünk, hogy vajon mit akarhat ez a német, aki cseh papírra ír, és álarcot visel, ahelyett, hogy megmutatná az arcát. És ha nem tévedek, már itt is van, hogy minden kételyünket eloszlassa.

Miközben beszélt, odakint paták csattogása és a járdaszegélynél fékező kerekek csikorgása hangzott föl, majd valaki megrántotta a csengőt. Holmes füttyentett egyet.

– A zajokból ítélve ketten vannak – mondta. – Valóban – folytatta az ablakon kipillantva –, csinos kis kétülékes hintó, s elé két gyönyörű példány van befogva. Darabja úgy százötven guinea. Nos, Watson, ha más nem is, pénz biztos van ebben az ügyben.

– Úgy vélem, ideje indulnom, Holmes.

– Szó sem lehet róla, kedves doktor. Maradjon csak itt. Hű krónikásom nélkül elveszettnek érzem magam. És ez az ügy érdekesnek ígérkezik. Igazán kár lenne kihagynia.

– De az ügyfele...

– Ne törődjön vele. Szükségem lehet a segítségére, és lehet hogy neki is. Már itt is van. Telepedjen le abba a karosszékbe, doktor, és figyeljen jól.

A lassú, nehéz léptek, melyek a lépcsőházból és a folyosóról szűrődtek be, az ajtó előtt hirtelen elhaltak. Hangos és határozott kopogás hallatszott.

– Fáradjon be – szólt Holmes.

A belépő férfi legalább 198 cm magas volt, mellkasát és végtagjait Herkules is megirigyelhette volna. Öltözéke olyan pazar volt, hogy angol mérce szerint az már az ízléstelenség határát súrolta. Kétsoros kabátjának ujját és elülső részét nehéz prémek díszítették, a vállán átvetett sötétkék köpönyeget égővörös selyem szegélyezte, és egyetlen szikrázó berillkő fogta össze az idegen nyakán. Félábszárközépig érő csizmájának tetejét sűrű, barna szőrmével szegték be. A férfi egész megjelenése összességében egy-

fajta sajtóságot barbár pompát sugárzott. Kezében széles karimájú kalapot tartott, arcának felső felét pedig fekete álarc takarta, mely a járomcsont alatt ért véget, és amelyet nyilvánvalóan egy pillanattal előbb helyezett fel, mivel beléptekor kezeit még mindig felemelve tartotta. Arcának alsó feléből ítélve erős akaratú férfi lehetett az illető, húsos, lecsüngő ajka és hosszú, egyenes álla határozottságot, már-már csökönységet sugallt.

– Megkapta a leveletem? – kérdezte mély, érdes hangján, erős német akcentussal. – Megírtam, hogy fel fogom keresni.

Felváltva nézett egyikünkről a másikunkra, nem tudván, kihez is intézze a mondandóját.

– Foglaljon helyet, kérem – szólította meg Holmes. – Engedje meg, hogy bemutassam barátomat és munkatársamat, dr. Watson, kiváló segítségemet nyomozásaim során. Megtudhatom, kihez van szerencsém?

– Nevem Von Kramm gróf, csehországi nemesember vagyok. Természetesen nem kétlem, hogy a barátja kifogástalan úriember, akinek számíthatok a tökéletes diszkréciójára, és rábízhatok egy ilyen rendkívüli horderejű ügyet. Ha nem így lenne, szívesebben vitatnám meg önnel a dolgot négy szemközt.

Távozni készültem, ám Holmes elkapta a csuklómat, és visszanyomott a székbe.

– Vagy mindkettőnkkel beszél, vagy egyikünkkel sem – szólt. – Ez előtt az úr előtt bármit elmondhat, amit velem megosztana.

A gróf megrántotta széles vállait.

– Ez esetben azzal kell kezdenem, hogy megkérjem önöket, ígérjenek tökéletes titoktartást két évig. Az említett időtartam lejártával az ügy elveszíti fontosságát. A jelen pillanatban azonban nem hangsúlyozhatom kellőképp, hogy

a kérdéses dolog olyan óriási jelentőséggel bír, hogy megváltoztathatja az európai történelem menetét.

– Megígérem – mondta Holmes.

– Én is.

– Kérem, bocsássonak meg az álarc miatt – folytatta különös látogatónk. – Magas rangú megbízóm azt óhajtja, hogy képviselője ne fedje fel a kilétét ön előtt, és megvallozzam egyúttal, hogy valójában nem azzal a ranggal rendelkezem, melyet a bemutatkozásomkor használtam.

– Tisztában voltam vele – jegyezte meg Holmes szárazon.

– A körülmények rendkívüli elővigyázatosságra intenek, és minden óvintézkedést meg kell tennünk annak érdekében, hogy elkerüljük egy világraszóló botrány kirobbanását, amely súlyosan kompromittálná az egyik európai királyi családot. Őszintén megmondom, hogy az ügy az Ormsstein-házat érinti, Csehország uralkodó dinasztiáját.

– Ezzel is tisztában voltam – szúrta a foga között Holmes, miközben elhelyezkedett a karosszékében, és lehunyta a szemét.

Látogatónk nyilvánvaló megdöbbenéssel meredt a bágyadt, lustán elnyúló alakra, akit minden bizonnyal úgy jellemeztek számára, mint Európa legélesebb elméjű és legenergikusabb oknyomozóját. Holmes lassan kinyitotta a szemét, és türelmetlenül pillantott tagbaszakadt ügyfelére.

– Ha felséged kegyeskedne ismertetni az ügyet – jegyezte meg –, akkor bizonyára jobban tudnék tanáccsal szolgálni.

A férfi felugrott a székről, és igencsak feldúlva fel-alá kezdett járkálni a szobában. Azután egy elkeseredett mozdulattal lerántotta arcáról az álarcot, és a földre hajította.

– Eltalálta – kiáltott fel –, a király vagyok. Miért is titkoljam tovább?

– Valóban, miért is? – mormolta Holmes. – Felsőged még a száját sem nyitotta ki, amikor már tudtam, hogy Wilhelm Gottsreich Sigismond von Ormstein, Cassel-Felstein nagyhercege és Csehország királya áll előttem.

– De kérem, értse meg – felelte a különös látogató, aki időközben visszaült, és kezével végigsimított magas, fehér homlokán –, értse meg, hogy az efféle ügyeket nem személyesen szoktam elintézni. Ám ez a dolog annyira kényes, hogy nem bízhattam egy közvetítőre anélkül, hogy ki ne szolgáltattam volna magam az illetőnek. Prágából utaztam idáig inkognitóban, hogy a tanácsát kérjem.

– Hallgatom hát – szolt Holmes, és újra behunyta a szemét.

– A tényállás röviden a következő: úgy öt évvel ezelőtt hosszabb időt töltöttem Varsóban, ahol megismerkedtem Irene Adlerrel, a hírhedt kalandornővel. A neve bizonyára nem ismeretlen az ön számára.

– Kedves doktor, megtenné, hogy utánanézz az illetőnek a névmutatóban? – kérdezte halkán Holmes, anélkül, hogy a szemét kinyitotta volna. Évekkel ezelőtt szokásává vált, hogy minden cikket, bármiről vagy bárkiről szóljon is, kivonatolt és katalógusba rendezett, minek következtében kevés olyan tárgy vagy személy létezett, amelyről vagy akiről ne lett volna képes azonnal információval szolgálni. Most is rögvést rábukkantam a hölgy rövid életrajzára egy héber rabbié és egy vezérkari főnöké között. Utóbbi a mélytengeri halakról írt tanulmányt.

– Hadd nézzem – kérte Holmes. – Hm. Született New Jerseyben, 1858-ban. Alt hangú operaénekesnő, iiigen. A Scalában, nahát! Primadonna a Varsói Operában, ez az! Visszavonult a szerepléstől, ha! Londonban él, nocsak! Ha jól értelmezem a dolgot, felsőged belehabarodott az ifjú hölgybe, írt neki néhány kompromittáló levelet, melyeket most szeretne visszakapni.

- Pontosan így van. De hogy a csudába...
- Volt esetleg titkos házasság is?
- Nem.
- Semmi hivatalos irat vagy tanúsítvány?
- Nincs.
- Ez esetben igazán nem értem önt, felség. Amennyiben az ifjú hölgy ténylegesen zsarolásra vagy egyéb célokra akarná fölhasználni a leveleket, hogyan bizonyíthatná valódiságukat?
- Ott a kézírásom.
- Ugyan, ugyan, hamisítvány.
- A saját, egyedi levélpapírom.
- Ellophatták.
- A pecsétem.
- Lemásolhatták.
- A fényképem.
- Megvásárolhatták.
- De mindketten rajta vagyunk azon a képen!
- Ajjaj, ez már öreg hiba! Felsőged valóban nagy megfontolatlanságot követett el.
- Örült voltam, elvesztettem az eszem.
- Ön súlyosan kompromittálta magát.
- Akkoriban még csupán koronaherceg voltam. Nagyon fiatal. Mostanra viszont már betöltöttem a harmincat.
- Vissza kell szerezni a képet.
- Többször próbáltuk, és nem sikerült.
- Akkor nincs más hátra, felségednek fizetnie kell. Meg kell venni.
- Soha nem adná el.
- Ez esetben el kell lopni.
- Már ötször próbálkoztam ezzel. Két ízben általam felbérelt tolvajok átkutatták a lakását. Egy alkalommal más-

hová irányítottuk az útipoggyászát. Kétszer pedig útközben támadtunk rá. Minden hiába.

– A képnek semmi nyoma?

– Az égvilágon semmi.

Holmes felnevetett.

– Szép kis ügy, nem mondom – jegyezte meg.

– Számomra azonban véresen komoly – felelte szemrehányóan a király.

– Nem kétlem. És mi a szándéka a hölgynek a fényképpel?

– Tönkre akar tenni vele.

– Hogyan?

– Nemsokára megnősülök.

– Magam is így hallottam.

– Menyasszonyom Clotilde Lothman von Saxe-Meningen, Skandinávia királyának második lánya. Talán ismeretes ön előtt, hogy családjában milyen szigorú szabályok uralkodnak. Ő maga pedig oly gyengéd és érzékeny lélek. A jellememet és viselkedésemet illetően a kétség árnyéka is elegendő lenne ahhoz, hogy visszalépjen.

– És Irene Adler?

– Azzal fenyeget, hogy elküldi neki a fényképet. És megteszi, tudom, hogy megteszi. Ön nem ismeri őt, de én mondom önnek, a lelke acélból van. A világ egyik leggyönyörűbb asszonya, ám elszántságban bármelyik férfit fölülmúlja. Bármire képes lenne, hogy megakadályozza a házasságomat egy másik nővel, bármire.

– Biztos abban, hogy még nem küldte el?

– Egészen biztos.

– És miért?

– Mert azt mondta, aznap küldi el, amikor az eljegyzést nyilvánosságra hozzuk. Erre jövő hétfőn kerül sor.

– Kitűnő, ez esetben még három napunk van – mondta Holmes ásítva. – Ez remek hír, mivel pillanatnyilag van még egy-két fontos elintézendőm. Felsőged, föltételezem, Londonban tölti az elkövetkező néhány napot?

– Természetesen. A Langham Hotelben megtalál, Von Kramm gróf néven jelentkeztem be.

– Rendben, majd megüzenem önnek, hogyan halad az ügy.

– Nagyon kérem, tegyen meg mindent, türelmetlenül várom a híreit.

– És az anyagiak tekintetében?

– Nevezzen meg egy tetszőleges összeget.

– Tetszőlegeset?

– Ha megszerzi nekem azt a fényképet, önnek adom országom egyik tartományát.

– És a pillanatnyi költségek?

A király elővett egy nagy szarvasbőr tárcát a köpenye alól, és az asztalra tette.

– Háromszáz aranyfont van benne, és még további hétszáz bankjegyekben.

Holmes ráfirkantotta az elismervényt jegyzetfüzete egyik lapjára, és átnyújtotta a látogatónak.

– És a kisasszony címe? – kérdezte.

– St. John's Wood kerület, Serpentine sugárút, Briony Lodge.

Holmes felírta.

– Még egy kérdés – szólt. – Méretét tekintve kabinetkép volt?

– Igen.

– Nos, jó éjt, felség, nyugodjon meg, hamarosan jó híreket fog hallani tőlem. És jó éjt önnek is, Watson – tette hozzá később, amint a királyi hintó kigördült az utcára.

– Ha lenne olyan kedves, hogy fölkeres holnap délután három óra tájban, szívesen megvitatnám önnel ezt a kis ügyet.

II.

Másnap pontban háromkor megjelentem a Baker Streeten, ám Holmes még nem ért haza. A háziasszony tudatta velem, hogy barátom aznap reggel, nem sokkal nyolc után hagyta el a házat. Azzal az eltökélt szándékkal telepedtem a tűz mellé, hogy feltétlen megvárom, bármilyen sokáig tart is. Nagyon kíváncsi voltam, mire jut, mert bár ennek az esetnek nem voltak olyan furcsa és hátborzongató szereplői, mint az általam lejegyzett korábbi két bűnténynek, mégis, az ügy természete, valamint a tegnapi látogató zaklatott lelkiállapota sajátos ízt adott neki. Ezenkívül, eltekintve a barátom által tanulmányozott eset jellegétől, volt valami csodálatra méltó abban, ahogy azonnal mesteri módon átlátta a helyzetet, lenyűgözött aprólékos és mélyreható okfejtése, mely tulajdonságoknak köszönhetően mindig élményt jelentett számomra figyelni őt munka közben, és nyomon követni azokat a gyors és kifinomult módszereket, melyekkel a legbonyolultabb rejtélyek szálait is kibogozta. Annyira megszoktam, hogy állandóan sikerrel jár, hogy a kudarcnak még a lehetősége sem merült föl bennem.

Úgy négy óra tájt nyílt az ajtó, és egy ápolatlan külsejű, pofaszakállas, részeges lovász lépett a szobába kipirult arccal, siralmas öltözékben. Már megszokhattam barátom bámulatra méltó álcázási képességét, de még így is vagy háromszor vettem alaposan szemügyre, míg végül biztos voltam benne, hogy valóban ő áll előttem. Köszönésképp biccentett, és eltűnt a fürdőszobában, ahonnan öt perc múlva tweedöltönyben, szokásos tekintélyes külsejével került elő, mintha mi sem történt volna. Kezét zsebébe süllyesz-

tette, lábát kinyújtotta a tűz előtt, és néhány percig jóízűen kacagott.

– Nahát, csakugyan! – kiáltott föl, majd újfent csukladozni kezdett a nevetéstől, mígnem erőtlenül és kimerülten hátrahanyatlott.

– Mi történt?

– Rendkívül mulatságos. Lefogadom, soha nem találná ki, mivel töltöttem a délelőttöt, vagy legalábbis mivé fajult a dolog.

– El sem tudom képzelni. Föltételezem, hogy Irene Adler kisasszony szokásait és talán a házat tanulmányozta.

– Pontosan, csak hogy a folytatás meglehetősen szokatlan volt. Mindjárt elmesélem önnek. Nem sokkal nyolc után indultam el itthonról, egy munka nélküli lovász álruhájában. Nem is gondolná, hogy a lovászok között micso-da együttérzés és összetartás van. Ha közjük tartozol, minden felvilágosítást megadnak, amit csak tudni érdemes. Hamar megtaláltam a Briony Lodge-ot. Nagyon csinos, kétemeletes, utcafrontos ház hátsó kerttel. A bejárati ajtón lakat. Jobb oldalt hatalmas nappali, takaros bútorokkal, szinte földig érő hosszú ablakokkal, rajtuk azok a lehetetlen angol kallantyúk, melyeket egy gyerek is könnyedén kinyit. Odabent nem volt semmi említésre méltó, hacsak az nem, hogy a kocsiszín tetejéről könnyedén át lehetett jutni az emeletre. Körbejártam a házat, és minden oldalról alaposan szemügyre vettem, de semmi érdekeset nem találtam.

Azután amint az utcán nézelődtem, egyszer csak fölfedeztem, hogy a kert egyik fala mentén futó síkátorban istállók sora húzódik, ahogy vártam is. Odamentem, hogy segítsek a lovászoknak lecsutakolni a lovakat, és fáradozásaimat két pennyvel, egy pohár sörrel és két tömésre való erős pipadohánnyal jutalmazták, továbbá rengeteg hasznos információt sikerült megtudnom Irene Adler kisasszony-

ról, a féltucat szomszédról nem is beszélve, akikre ugyan cseppet sem voltam kíváncsi, ám akik élettörténetét ennek ellenére végig kellett hallgatnom.

– És mit derített ki Irene Adlerről?

– A fiatal hölgy az összes környékbeli fickó fejét elcsavarta. Kis kalapjában ő a világ legtündéribb teremtése. Legalábbis így beszélik a Serpentine utcai istállósoron. Visszavonultan él, olykor énekel egy-egy hangversenyen, mindennap ötkor kikocsizik, és pontban hétkor vacsorára hazatér. Egyébként ritkán jár el hazulról, kivéve, amikor föllépést vállal. Mindössze egyetlen férfi látogatója van, ő viszont elég sűrűn megfordul a hölgnél. Sötét hajú, jóképű és fess úriember, naponta legalább egyszer megjelenik, de van úgy, hogy kétszer is. A neve Mr. Godfrey Norton, az Inner Temple tagja. Felbecsülhetetlen előnyökkel jár, ha sikerül a kocsisok bizalmába férkőzni. Vagy egy tucatszor szállították már az említett urat, és mindent tudnak róla. Miután végighallgattam őket, ismét csak elkezdtem fel-alá járkálni a Briony Lodge környékén, s eközben igyekeztem kidolgozni stratégiámat.

Ez a bizonyos Godfrey Norton kétségkívül igen fontos tényező. És jogász. Ez elég nyugtalanító. Vajon milyen kapcsolatban áll a hölgygel, és mi okból látogatja rendszeresen? Vajon Adler kisasszony az ügyfele, a barátja vagy a kedvese? Amennyiben az előbbi, akkor a hölgy feltehetőleg átadta neki a fényképet megőrzésre. Ha az utóbbi feltevés a helytálló, akkor ez nem valószínű. Mindenképpen ki kellett derítenem ezt a dolgot ahhoz, hogy eldönthessem, vajon a Briony Lodge-ban folytassam a nyomozást, avagy inkább az úriember Temple-béli szállására fordítom a figyelmem. Igencsak kényes kérdés volt, amely kutatásom területét jelentős mértékben megnövelheti. Attól tartok, untatom önt ezekkel a részletekkel, kedves doktor,

de szeretném, ha tisztában lenne az apróbb nehézségekkel is, ahhoz, hogy tökéletesen átláthassa a helyzetet.

– Figyelmesen hallgatom – válaszoltam.

– Éppen ezt a kérdést latolgattam magamban, amikor egy könnyű egyfogatos a Briony Lodge elé hajtott, és egy elegáns férfi pattant ki belőle – sötét hajú, sasorrú, kis bajusszal, kétségkívül az én emberem. Szemmel láthatólag nagy sietségben volt, odakiáltott a kocsisnak, hogy várja meg, elviharzott a szobalány mellett, és az olyan ember mozdulatával rontott a házba, mint aki otthon van.

Körülbelül félórát töltött odabent, és a nappali ablakából láttam, ahogy föl-alá járkál a szobában, és kezével hadonászva izgatottan magyaráz valamit. Adler kisasszonyt nem sikerült megpillantanom. Azután Mr. Norton egyszer csak előbukkant a házból, nyugtalanabbul, mint valaha. Odalépett a kocsihoz, előhúzott a zsebéből egy aranyórát, és gondterhelt pillantást vetett rá. „Úgy hajtsen, akár a szélvész!” – kiáltotta. – „Először a Regent Streetre megyünk, a Gross & Hankey’shez, utána pedig az Edgware Roadra, a Szent Mónika templomhoz. Fél guinea-t kap, ha húsz percen belül odaérünk!”

Elszáguldott, s miközben azon tűnődtem, vajon nem kelene-e követnem őket, hirtelen feltűnt az utcán egy takaros kis hintó, a kocsis kabátja félig begombolva, nyakkendője félreecsúszott, és a hámszízjázatának minden vége szabadon lógott. Még meg sem állt, amikor a kisasszony kirepült a házból, és beugrott a hintóba. Éppen csak sikerült megpillantanom, de mondhatom, valóban elbűvölő teremtés, akiért bármelyik férfi akár az életét is áldozná.

„A Szent Mónika templomhoz, John” – kiáltotta –, „és fél font üti a markát, ha húsz perc alatt odaérünk!”

Ezt aztán igazán nem hagyhattam ki, kedves Watson. Éppen azt latolgattam magamban, vajon nekiiramodjak-e fut-

va, vagy inkább fölkapaszzkodjak a hintó hátuljára, amikor megláttam egy kocsit közeledni. A kocsis kétszer is alaposan szemügyre vett siralmas öltözékemben, ám mielőtt szóra nyithatta volna a száját, én már be is ugrottam mögé. „A Szent Mónika templomhoz” – szóltam oda neki –, „és fél font a jutalma, ha húsz perc alatt megteszi az utat.” Ekkor tizenegy óra harmincöt perc volt, és kezdett nyilvánvalóvá válni, hogy mire megy ki a játék.

A kocsim széleseben száguldott. Nem hinném, hogy valaha is utaztam volna ennél gyorsabban, de a másik kettő így is megelőzött. Amikor megérkeztem, a hintó és a kocsi, az eléjük befogott gőzölgő lovakkal a templom kapuja előtt állt. Kifizettem az emberemet, és besiettem a templomba. Nem volt egy lélek sem az egész épületben, kivéve kettejüket és egy karingbe öltözött papot, aki szemmel láthatóan vitatkozott velük. Az oltár előtt álltak mindhárman egy kupacban. Az egyik oldalhajóban ténferegtem, mint amolyan tétlen csavargó, aki betoppant a templomba. Legnagyobb meglepetésemre azonban hirtelen mindhárman felém fordultak, és Godfrey Norton sebesen rohanni kezdett felém. „Istennek hála!” – kiáltotta megkönnyebülten. – „Maga lesz az! Jöjjön, jöjjön!” „Minek?” – kérdeztem. „Jöjjön, ember, könyörgök, mindössze három perc az egész, de másképp nem törvényes.” Odavonszolt az oltárhoz, és még mielőtt meglepetésemből felocsúdhattam volna, már a fülembé sűgött szöveget motyogtam, és olyan dolgok felől kezeskedtem, melyekről az égvilágon semmit nem tudtam. Egy szó, mint száz, Irene Adler hajadon, valamint Godfrey Norton nőtlen férfi házasságkötésénél segédkeztem. Egy pillanat alatt lezajlott minden, az ifjú férj az egyik, a hölgy a másik oldalról hálálkodott nekem, a lelkes pedig jóindulatúan mosolygott rám. Ez volt a leghetetlenebb helyzet, melybe valaha is kerültem életem so-

rán, és ez jutott eszembe, amikor az imént felkacagtam. Úgy tűnik, a házasság törvényes megkötésének formai akadályta támadt, és a pap nem volt hajlandó tanú nélkül összeszeesketni őket. Így hát az én szerencsés megjelenésem mentette meg a vőlegényt attól, hogy az utcáról kelljen tanút kerítenie. A menyasszony adott egy fontot, és úgy döntöttem, hogy a különleges esküvő emlékére az órám láncán fogom viselni.

– Valóban váratlan fordulat – jegyeztem meg. – És azután hogyan tovább?

– Nos, az volt az érzésem, hogy tervem sikerét komoly veszély fenyegeti. Valószínűnek tűnt ugyanis, hogy az újdonsült házaspár azonnal elutazik, s ezért sürgős és hathatós intézkedéseket kell tennem. Ám a templom kapujában kettéváltak, a férfi visszatért a Temple-be, a hölgy pedig hazahajtatott. „Szokásomhoz híven ötkor kikocsizom a parkba” – mondta búcsúzóul. Többet nem hallottam. Mindketten elindultak, és én is hozzáálltam, hogy megtegyem a szükséges lépéseket.

– Azaz?

– Azaz elfogyasszak egy adag hideg marhasültet és hozzá egy pohár sört – válaszolta, és csengetett. – Mindeddig túlságosan elfoglalt voltam ahhoz, hogysem az evésre gondolhattam volna, és ma este feltehetőleg még ennél is elfoglaltabb leszek. Egyébiránt, kedves doktor, szükségem lenne a segítségére.

– A legnagyobb örömmel.

– Hajlandó lenne a törvényt is megszegni?

– Állok rendelkezésére.

– Vagy vállalni akár a letartóztatás veszélyét is?

– Jó ügy érdekében, természetesen.

– Az ügy több mint jó.

– Akkor én vagyok az ön embere.

- Biztos voltam benne, hogy számíthatok önre.
- Mit kell tennem?
- Miután Mrs. Turner behozta a harapnivalót, mindent elmagyarázok. Nos – kezdte, miközben éhesen fordult a háziasszonyunk által készített egyszerű étel felé –, kénytelen vagyok evés közben megbeszélni önnel a dolgokat, mert kevés az időm. Nemsokára öt. Két óra múlva a helyszínen kell lennünk. Adler kisasszony, pardon, Mrs. Norton hétkor érkezik haza. Nekünk akkorra már ott kell lennünk a Briony Lodge-nál.
- És azután?
- Azt bízva csak rám, kérem. Én már mindent elrendeztem. Önhöz csupán egyetlen kérésem volna. Bármilyen történés is, nem szabad beavatkoznia. Megígéri?
- Ha jól értem, tegyek úgy, mint egy kívülálló.
- A lényeg, hogy ne tegyen semmit. Minden valószínűség szerint lesznek majd kisebb kellemetlenségek, de semmiképp se avatkozzon közbe. A zűrzavar azzal ér véget, hogy engem bevisznek a házba. Négy-öt perc múlva kinyílik a nappali ablaka. Önnek mindössze az a dolga, hogy a nyitott ablak közelében várakozzék.
- Világos.
- Látni fog engem, figyelje jól minden mozdulatomat.
- Rendben.
- Amikor fölemelem a kezemet, dobja be a szobába azt a tárgyat, amit önnek adok, és kiabálja azonnal, hogy „Tűz van!”. Tud követni?
- Természetesen.
- Az egész teljesen veszélytelen – mondta, és zsebéből egy hosszúkás, szivar formájú tekercset húzott elő. – Egyszerű füstakéta, amelyet a vízvezeték-szerelők használnak, hogy ellenőrizzék, hol támadt repedés a csövön, mindkét végén gyutacs van, így magától meggyullad. Az ön felada-